

Archiv, který nebyl.

**Sto let pokusů o národní zvukový
archiv**

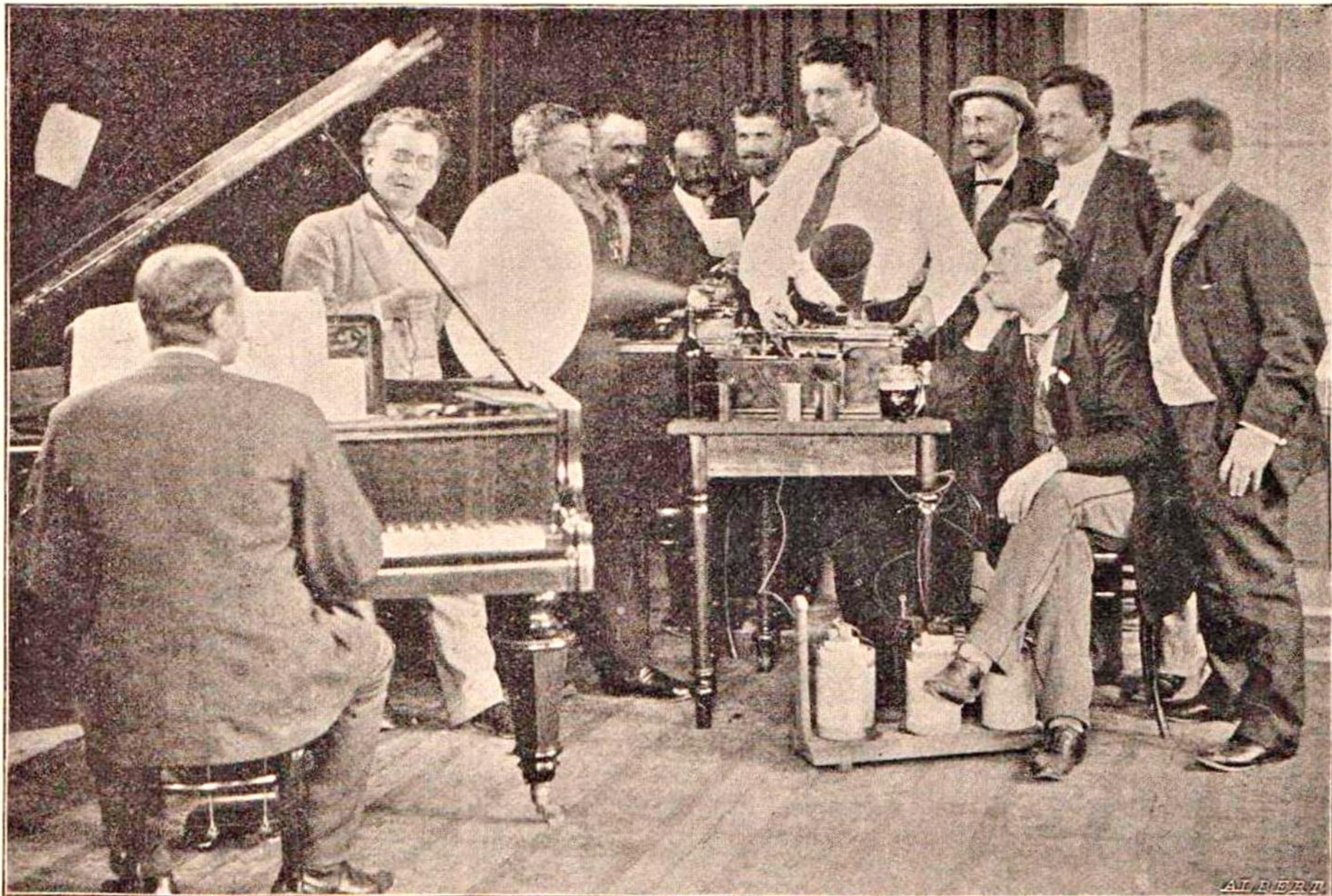
Iva Horová a kolektiv

Monografie je výstupem projektu programu MK ČR NAKI II

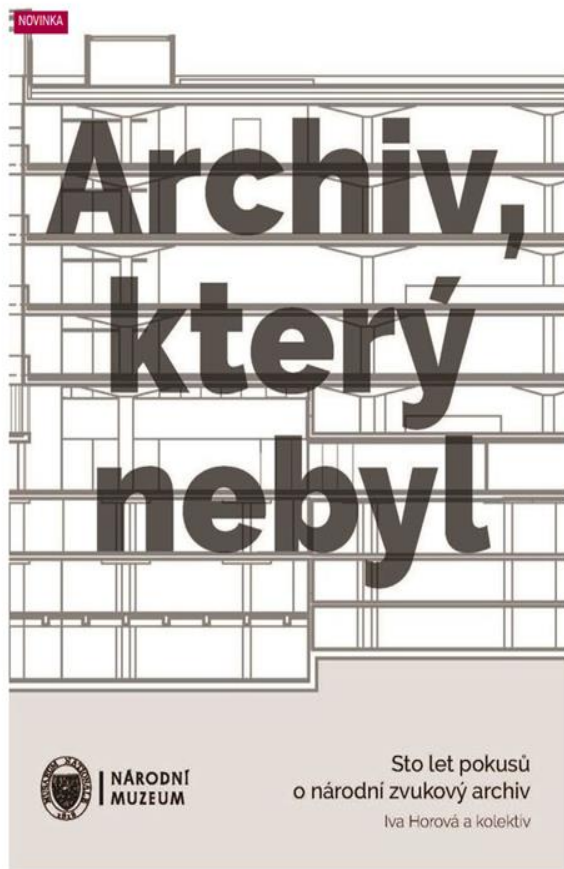

**NÁRODNÍ
MUZEUM**

1891 Jubilejní zemská výstava v Praze

Archiv, který nebyl. Sto let pokusů o národní zvukový archiv

Monografie, první svého druhu, v 10 kapitolách zainteresovaných odborníků, přináší první ucelený přehled o pokusech vybudovat instituci typu zvukový národní archiv, jehož hlavním úkolem by bylo systematické mapování, ochrana a zpřístupňování našeho zvukového kulturního dědictví ve všech formách. Tato idea se více či méně intenzivně objevuje v naší historii již téměř sto let. Texty chronologicky seznamují s aktivitami, které se na tomto poli odehrály a dosud odehrávají. Přinášejí tak přehled o zainteresovaných osobnostech, hlavních institucionálních hráčích a výstupu, stejně jako zamýšlení nad příčinami neúspěchů. Při tom nám dochází čas: většina nosičů fyzicky degraduje a bez potřebné péče (zejména digitalizace) bude jejich obsah navždy ztracen. Hrozí nám ztráta významné součásti našeho kulturní dědictví, které nebudeme schopni zachovat pro budoucí generace. Vzhledem k historickým souvislostem je to problém nejen v kontextu české, ale také středoevropské kultury a historie. Na rozdíl od většiny zemí Evropy a celého světa, Česká republika bohužel stále na uspokojivé řešení tohoto palčivého problému čeká.

Autor / Autoři	Iva Horová a kol.
ISBN	978-80-1036-701-8
Vydavatel	Národní muzeum
Rok vydání	2022
Místo vydání	Praha
Počet stránek	212

SKLADEM

290 Kč

263,64 Kč bez DPH

Základní údaje o knize

- 8 kapitol
- 212 stran
- 11 autorů
- 2 odborní recenzenti
- chronologie, bibliografie....
- resumé v AJ
- vydáno pod Národním muzeem v říjnu 2022
- malý náklad

Autorský kolektiv

- **BAKLA**, Petr - Hudební informační středisko
- **FERENC**, Petr - České muzeum hudby
- **HOLEČEK**, Vít - ČVUT
- **HORA**, Michal - Národní knihovna ČR
- **HOROVÁ**, Iva - Národní technická knihovna
- **JEŠUTOVÁ**, Eva - Archiv Českého rozhlasu
- **KABELKOVÁ**, Markéta - České muzeum hudby
- **KRATOCHVÍL**, Matěj - Akademie věd ČR
- **MEJZR**, Martin - Národní muzeum
- **SOBOTKA**, Mojmír - Hudební informační středisko
- **ZÍSKAL**, Bohuš - CESNET

Historické osobnosti

- lingvista Josef Zubatý (1911)
- fonetik Josef Chlumský (1928)
- spisovatel Karel Čapek (1932)
- muzikolog Mirko Očadlík (1940)
- ředitel GZ Josef Háša (1947)
- publicista Emanuel Uggè (1947)
- knihovnice Olga Sixtová (1947)
- kurátor Jindřich Keller (1964)
- a další

Nejvýznamnější počiny

- **ČAVU:**
  - Fonografická komise, 1928
- **ČMH:**
  - Keller - 60. léta
- **ČRo:**
  - Ješutová, 1. pol. 90.let
- **ČNS IAML a NK:**
  - Hora, Hůlek, Mojžíš - 90. léta
- **MZK (do 2016) NTK (od 2019):**
  - VNF, 2012-2022

Další zástupci

- **Hudební informační středisko:**
  - systematicky buduje archiv, nyní digitalizuje
  - pokrytí = soudobá hudba
  - jedinečný fond
- **Supraphon**
  - nejvýznamnější archiv
  - nástupnická instituce
  - kulturní památka

Zásadní poznatky z knihy

- opakovaně zveřejňovaná potřeba vytvořit národní instituci
- roztroušenost = nedostupnost
- konzervační fond ?
- chybí stanovená odpovědnost za celek
- různé návrhy na formu i způsob řešení
- záviselo na jedincích

Nastolené otázky

Příčiny nezdarů?

- ekonomické
- personální a osobní
- organizačně-provozní
- celospolečenské
- katastrofy

Současná situace

- jsme součástí střeoevropského kulturně-historického prostoru - ale pro spolupráci nemáme podmínky
- všude jinde existuje **národní** zvukový archiv apod. (Rakousko, Švýcarsko, Holandsko, Estonsko....) a systematicky se digitalizuje
- v ČR je obor silně kapacitně poddimenzován
- řešeno **pouze** v rámci nejistých grantů = problém udržitelnosti
- ztrácíme čas a možnost zachránit degradující nosiče
- v budoucnu to bude ještě dražší a složitější

Zásadní problémy

- dosud neznáme všechny naše sbírky
- roztroušené a nepřesné informace
- konzervační fond ?
- chybí stanovená odpovědnost za celek
- nelze efektivně plánovat, digitalizovat
- výrazně zaostáváme za světem
- nemůžeme se prezentovat

Kritický rok 2022

- návrh na zřízení Metodického centra v NM - ČMH **nepřijato**
- **projekt Nový fonograf:**
  - péče o historické nosiče, jejich digitalizace a zpřístupnění
  - metodiky
  - zvuková laboratoř
  - publikační činnost
  - **letos končí - pokračování je nejisté....**

Kritický rok 2022 (2)

- **jednání na ÚKR květen 2022:**
  - výzva zpracovat návrh systémového řešení
  - zaslán na MK ČR - **zatím bez odezvy**
- **portál (virtuální) Národní fonotéka:**

Katalog o nahrávkách ze zapojených 25 institucí
jedinečný zdroj informací - obsahuje 0,5 mil.
záznamů
nemá technickou podporu = nefunguje
provoz skončí ke 31.12. 2022

Není nástupnická instituce

Mirko Očadlík

„Diskotéka zřízena nebyla, a zdá se, že ani zřízena nebude pro podivnou a neuvěřitelnou laxnost úřední, která nechce dbáti ochrany kulturních hodnot.“

rok 1940

novyfonograf.cz

narodnifonoteka.cz

Děkujeme za pozornost

za autorský kolektiv

✉ michal.hora@nkp.cz

✉ iva.horova@techlib.cz